

Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Чернігівська політехніка»
Навчально-науковий інститут бізнесу, економіки та
адміністрування

Кафедра менеджменту та адміністрування

СИЛАБУС

**Інформаційні системи і технології в управлінні
зовнішньоекономічною діяльністю**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

 Руденко О.М.
(підпис) (прізвище та ініціали)

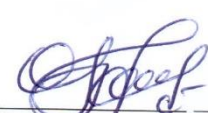
« 26 » серпня 2024 р.

Розробник (-и): Олійченко І.М., професор, д.держ.упр., професор
(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь і вчене звання) (підпис)

Силабус навчальної дисципліни обговорено на засіданні кафедри *менеджменту та адміністрування*

(назва кафедри)

Протокол від «26» серпня 2024 р. № 11

Узгоджено з гарантом освітньої програми: Попело О.В.
(підпис) (прізвище та ініціали)

1. Загальна інформація про дисципліну.

Тип дисципліни	Вибіркова.
Мова викладання	українська.
Рік навчання та семестр	2 рік 2 семестр, освітня програма «Менеджмент».
Викладач (-і)	Олійченко І.М., професор, д.держ.упр.
Профайл викладача (-ів)	https://pumo.stu.cn.ua/wp-content/uploads/2023/10/profil-vykladacha_oliychenko.pdf
Контакти викладача	E-mail: i.oliychenko@stu.cn.ua

1. Анотація курсу. Курс розроблено таким чином, щоб надати учасникам необхідні знання, обов'язкові для опанування теоретичних основ та придбання практичних навичок з інформаційних систем і технологій в управлінні зовнішньоекономічною діяльністю в сучасних умовах їх функціонування. У курсі представлено як огляд методичних положень теорії інформаційних систем і технологій, так і практичних процедур та інструментів, які потрібні для процесів створення, ефективного формування, функціонування та розвитку цих систем. Процес освоєння курсу полягає у пошуку об'єктивних умов розвитку зв'язків та факторів, що визначають успіх використання інформаційних систем і технологій в управлінні зовнішньоекономічною діяльністю. Вивчення дисципліни дозволяє оволодіти апробованими формами та методами застосування цих систем.

2. Мета та цілі курсу. Вивчення теоретичних основ та придбання практичних навичок з формування, функціонування і розвитку інформаційних систем і технологій в управлінні організацією в сучасних умовах їх функціонування.

Завдання, які вирішуються в процесі вивчення дисципліни є розкриття:

1. вивчення теорії основ ERP-систем і технологій в управлінні зовнішньоекономічною діяльністю;
2. вивчення принципів та норм функціонування та розвитку інформаційних систем і технологій в управлінні зовнішньоекономічною діяльністю;
3. вивчення технології розробки, прийняття, реалізації якісного управлінського рішення з використанням сучасних інформаційних технологій;
4. вивчення методів аналізу, прогнозування, оптимізації і економічного обґрунтування в рамках ERP-систем і технологій в управлінні зовнішньоекономічною діяльністю;
5. розвиток практичних умінь і навичок у застосуванні методичних вказівок до розробки управлінських рішень за допомогою ERP- систем і технологій в управлінні зовнішньоекономічною діяльністю;
6. закріплення одержаних знань з метою використання їх на практиці після закінчення навчання.

3. Результати навчання. Здобувач вищої освіти після проходження курсу повинен **знати:**

1. основні поняття і категорії науки автоматизації управління з використанням сучасних інформаційних технологій,
2. отримати фундаментальні знання про найважливіші елементи ERP- систем та їх взаємодію.
3. логіку та тенденції розвитку інформаційних систем в управлінні зовнішньоекономічною діяльністю.
4. теоретичні основи побудови, функціонування та удосконалення інформаційних систем;
5. методи економічного обґрунтування застосування ERP-систем в управлінні зовнішньоекономічною діяльністю.
6. процес розробки управлінських рішень за допомогою інформаційних систем і технологій, його зміст та основні характеристики.

вміти:

1. активно використовувати знання основ ERP- систем;
2. використовувати методи автоматизації управління зовнішньоекономічною діяльністю;
3. застосовувати закони формування, функціонування, розвитку інформаційних систем;
4. вибирати ефективні методи автоматизації прийняття рішень в управлінні зовнішньоекономічною діяльністю;
5. вибирати ефективні варіанти автоматизації управління виробничими системами;
6. проектувати, організовувати ERP- системи;
7. використовувати математичні методи і економіко-математичні моделі, сучасні технічні засоби для рішення управлінських задач.

4. Пререквізити. Враховуючи послідовність накопичення знань та інформації, для початку вивчення дисципліни здобувач вищої освіти повинен прослухати такі курси: «Основи менеджменту», «Інформаційні і комунікаційні технології», «Комунікативний менеджмент», «Теорія управління».

5. Обсяг курсу.

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	0.75 кредитів, 11 занять, 22 годин
Практичні заняття	0.5 кредитів, 9 занять, 18 годин
Самостійна робота	3 кредити, 80 годин
Індивідуальне завдання – контрольна робота	
Всього кредитів – <i>вказати кількість кредитів</i>	4 кредити, 120 годин

Форма проведення занять: лекції, лабораторні заняття, самостійна робота – з використанням системи дистанційного навчання Moodle, літератури, відеоматеріалів..

6. Тематика курсу..

7. Теми	Кількість годин , відведених на:			
	Всього	Лекції	Практичні заняття	Самостійна роботу
1	2	3	4	5
Змістовний модуль 1. Теоретичні основи інформаційних систем і технологій в управлінні зовнішньоекономічною діяльністю				
Тема 1 Інформаційні системи і сучасні концепції управління зовнішньоекономічною діяльністю	9	2	2	5
Тема 2 Основи концепцій MRPII, ERP, APS, CSRP	11	2	2	7
Тема 3 Філософія й основні поняття MRP в управлінні зовнішньоекономічною діяльністю	10	3	1	6
Разом за змістовим модулем 1	30	7	5	18
Змістовний модуль 2. Організаційно-методичні основи інформаційних систем і технологій в управлінні зовнішньоекономічною діяльністю				
Тема 4 Еволюція MRP. Перехід від MRP доMRPII	9	2	2	5
Тема 5 Планування виробничих ресурсів	11	2	2	7
Тема 6 Комплексне планування ресурсів організації ERP	10	3	1	6
Разом за змістовим модулем 2	30	7	5	18
Змістовний модуль 3. Розвиток інформаційних систем в управлінні зовнішньоекономічною діяльністю				
Тема 7 Корпоративні інформаційні системи в управлінні зовнішньоекономічною діяльністю	9	2	2	5
Тема 8 Системи підтримки прийняття управлінських рішень в управлінні зовнішньоекономічною діяльністю	9	2	2	5

Тема 9 Експертні системи в управлінні зовнішньоекономічною діяльністю	11	2	2	7
Тема 10 Smart Factory - розумне виробництво	11	2	2	7
Разом за змістовим модулем 4	40	8	8	24
Контрольна робота	20			20
Усього	120	22	18	80

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Оцінка якості інформації в управлінні зовнішньоекономічною діяльністю	8
2	Кваліметричне моделювання інформаційних потоків в управлінні зовнішньоекономічною діяльністю	8
3	Класифікація і кодування управлінської інформації	8
4	Визначення економічного ефекту від впровадження новітніх інформаційних технологій в управлінні зовнішньоекономічною діяльністю	9
5	Моделювання інформаційних потоків в управлінні зовнішньоекономічною діяльністю.	9
6	Експертні системи в управлінні зовнішньоекономічною діяльністю.	9
7	Корпоративні інформаційні системи	9
	Контрольна робота	20
Разом		80

8. Система оцінювання та вимоги.

Загальна система оцінювання курсу	<p>Поточний контроль проводиться шляхом спілкування із студентами під час лекцій та консультацій, рішення задач під час виконання самостійної та контрольної роботи.</p> <p>За темами „Філософія й основні поняття MRP в управлінні зовнішньоекономічною діяльністю” після завершення розгляду змістового модуля №1 та „Експертні системи в управлінні зовнішньоекономічною діяльністю” наприкінці семестру проводяться самостійні роботи. Контрольна робота проводиться за темою „Smart Factory - розумне виробництво” після завершення розгляду змістового модуля №2. Варіанти завдань до самостійних та контрольної роботи знаходяться в пакеті документів на дисципліну.</p> <p>Бали, які набрані студентом під час поточного контролю, дораховуються до модульних оцінок.</p> <p>Підсумковий контроль включає модульний та семестровий контроль. Модульний контроль проводиться у вигляді письмової відповіді на теоретичне запитання та вирішення практичної задачі.</p> <p>Семестровий контроль за результатами вивчення дисципліни проводиться в останній атестаційний тиждень семестру (сесію) шляхом зваженого додавання результатів модульного</p>
--	---

	<p>контролю та постановки підсумкової оцінки до екзаменаційної відомості. Екзаменаційна оцінка виставляється відповідно до шкали оцінювання, що наведена в наступному розділі.</p> <p>У випадку, якщо студент хоче підвищити оцінку, отриману за балами, набраними протягом семестру, він за власним бажанням може скласти екзамен з трьома теоретичними питаннями. В цьому випадку всі набрані протягом семестру бали анулюються, а в екзаменаційну відомість виставляється оцінка, отримана під час складання екзамену. Питання до екзамену знаходяться в пакеті документів на дисципліну.</p>
Вимоги до контрольної роботи	<p>Правильно виконана контрольна робота, з дотриманням усіх вимог до оформлення, вчасно та в повному обсязі, оцінюється в 15 балів. Якщо робота виконана вчасно, у повному обсязі, але з помилками, з порушеннями вимог до оформлення, то при оцінюванні від максимальної оцінки (15 балів) знімається 1,0 бал за кожну помилку. При цьому контрольна робота повертається на доопрацювання, а оцінка, отримана під час першої перевірки, є остаточною.</p> <p>Несвоєчасно виконана контрольна робота оцінюється в 0 балів</p>
Практичні заняття	<p>Оцінка 5 балів за практичну роботу виставляється здобувачам вищої освіти за умови виконання завдання та його усний захист виконаної практичної роботи при відповідності усім визначеним критеріям. Відсутність будь-якого компонента знижує оцінку</p>
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Здобувачі вищої освіти, які повністю закінчили всі види робіт, передбачених навчальним планом та набрали необхідну кількість балів (за системою розподілу балів для здобуття вищої освіти) допускаються до підсумкового контролю - екзамену</p>

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Модуль за тематичним планом дисципліни та форма контролю	Кількість балів
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи інформаційних систем і технологій в управлінні зовнішньоекономічною діяльністю	0.....15
1 Теоретичне питання	0.....5
2 Практичне завдання	0.....5
3 Результат поточного контролю	0.....5
Змістовий модуль 2. Організаційно-методичні основи інформаційних систем і технологій в управлінні зовнішньоекономічною діяльністю	0.....15
1 Теоретичне питання	0.....5
2 Практичне завдання	0.....5
3 Результат поточного контролю	0.....5
Змістовий модуль 3. Розвиток інформаційних систем в управлінні зовнішньоекономічною діяльністю	0.....15
1 Теоретичне питання	0.....5
2 Практичне завдання	0.....5
3 Результат поточного контролю	0.....5
Контрольна робота	0.....15
Усього поточний і проміжний модульний контроль	0...60
Семестровий контроль (Екзамен/диференційований залік/залік)	0...40
Разом	0...100

Шкала оцінювання результатів навчання

Оцінка в балах	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою (диференційований залік)	
		для екзамену (диференційованого заліку), курсового проєкту (роботи), практики, атестації	для заліку
90 – 100	A (відмінно)	відмінно	зараховано
82-89	B (дуже добре)	добре	
75-81	C (добре)		
66-74	D (задовільно)	задовільно	
60-65	E (достатньо)		
0-59	FX (незадовільно)	незадовільно з можливістю повторного складання	незараховано з можливістю повторного складання

9. Політики курсу. «У випадку, якщо здобувач протягом семестру не виконав у повному обсязі всіх видів навчальної роботи, має невідпрацьовані лабораторні роботи або не набрав мінімально необхідну кількість балів (25), він не допускається до складання диференційованого заліку під час семестрового контролю, але має право ліквідувати академічну заборгованість у порядку, передбаченому [«Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів НУ «Чернігівська політехніка»](#)». Повторне складання заліку з метою підвищення позитивної оцінки не дозволяється. У випадку повторного складання заліку всі набрані протягом семестру бали анулюються, а повторний диференційований залік складається у вигляді тестування.

До загальної політики курсу відноситься дотримання принципів відвідування занять у відповідності до затвердженого розкладу, а також вільного відвідування лекційних занять для осіб, які отримали на це дозвіл відповідно до [«Порядку надання дозволу на вільне відвідування занять здобувачам вищої освіти НУ «Чернігівська політехніка»](#)». Запорукою успішного вивчення дисципліни є активність та залучення під час проведення практичних та лекційних занять – відповіді на запитання викладача (як один з елементів поточного контролю), задавання питань для уточнення незрозумілих моментів, вирішення практичних завдань. Консультації відбуваються в аудиторіях університету у відповідності до затвердженого розкладу або ж особистих чи групових консультацій (через вбудований форум) на сторінці курсу в системі дистанційного навчання НУ «Чернігівська політехніка».

Політика дедлайнів

Своєчасність здачі лабораторної роботи оцінюється в 0,5 балу за кожну практичну роботу. Своєчасність здачі контрольної роботи оцінюється в 1 бал. Відповідно, максимальна оцінка за невчасно здані роботи зменшується на зазначену кількість балів. Виключенням може бути наявність поважних причин несвоєчасної здачі зазначених робіт (хвороба, участь в зазначений час в інших видах навчальної, наукової чи організаційної роботи, офіційна робота за фахом тощо).

Політика користування ноутбуками / смартфонами

Прохання до здобувачів тримати смартфони переведеними у беззвучний режим протягом лекційних та практичних занять, так як дзвінки, переписки та спілкування у соціальних мережах відволікають від проведення занять як викладача, так й інших здобувачів. Ноутбуки, планшети та смартфони не можуть використовуватися в аудиторіях під час занять та під час проведення підсумкового контролю (за виключенням проходження тестового контролю в системі Moodle).

Політика заохочень та стягнень

За результатами навчальної, наукової або організаційної діяльності здобувачів вищої освіти за курсом їм можуть нараховуватися додаткові бали – до 10 балів, у залежності від вагомості досягнень. Види позанавчальної діяльності, за якими здобувачі вищої освіти заохочуються додатковою кількістю балів: участь у міжнародних проєктах, наукові дослідження, тези, участь у науково-практичних конференціях, винаходи, патенти, авторські свідоцтва за напрямами курсу.

Політика академічної доброчесності

Академічна доброчесність повинна бути забезпечена під час проходження даного курсу, зокрема при виконанні лабораторних, контрольних та розрахунково-графічних робіт (КР/КП) (принципи описані у [Кодексі академічної доброчесності НУ «Чернігівська політехніка»](#)). Списування під час проміжного та підсумкового контролів, виконання практичних завдань на замовлення, підказки вважаються проявами академічної недоброчесності. Від усіх слухачів курсу очікується дотримання академічної доброчесності у зазначених вище моментах. До здобувачів вищої освіти, у яких було виявлено порушення академічної доброчесності, застосовуються різноманітні дисциплінарні заходи (включаючи повторне проходження певних етапів).

Правила перезарахування кредитів

Кредити, отримані в інших закладах вищої освіти, а також результати навчання у неформальній та/або інформальній освіті, можуть бути перезараховані викладачем у відповідності до положення [«Порядок визначення академічної різниці та перезарахування навчальних дисциплін у НУ «Чернігівська політехніка»](#)». Визнання результатів навчання у неформальній освіті розповсюджується на окремі змістові модулі (теми) навчальної дисципліни.

10. Рекомендована література.

Базова література

1. Інформаційні системи електронного документообігу [Текст] : навч. посіб. / В. Л. Плескач, О. О. Броварець, І. І. Гарко ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. - Київ : Київський університет, 2020. - 301 с.
2. Інформаційні системи і технології в управлінні організацією [Текст] : навч. посіб. для студентів галузі знань 07 "Управління та адміністрування", спец. 073 "Менеджмент" / П. П. Лізунов, М. В. Коханович, В. О. Недін ; Київ. нац. ун-т буд-ва і архітектури. - Київ : КНУБА, 2018. - 155 с.
3. Інформаційні системи та технології. Практикум [Текст] : навч. посіб. / [уклад.: І. В. Артищук, В. І. Бабич] ; Центр. спілка спожив. т-в України, Львів. торг.-екон. ун-т. - Львів : Вид-во Львів. торг.-екон. ун-ту, 2020. - 255 с.
4. Інформаційні технології аналізу даних у маркетингу [Текст] : навч. посіб. / Єрмошенко М. М., Нестеренко О. В., Штулер І. Ю. ; Нац. акад. упр. - Київ : Нац. акад. упр., 2021. - 141 с.
5. Корпоративні інформаційні системи [Текст] : навч. посіб. / В. С. Григорків [та ін.] ; Чернівець. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. - Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича : Рута, 2021. - 151 с.
6. Сазонець О. М. Інформаційні системи і технології в управлінні зовнішньоекономічною діяльністю : навч. посіб. Київ : «Центр учбової літератури», 2019. 256 с.
7. Shkarlet, S.M. Information Systems and Technology in Organizations: educational manual/Serhiy Shkarlet, Igor Oliychenko, Maryna Ditkovska. –Chernihiv : Chernihiv National University of Technology, 2018. – 268 p
8. Information systems and technology in the management of organization. Methodical guidelines to practical classes and independent work for training Masters specialty 8 03060101 management of organizations and administration / Developers: Oliychenko I.M., Ditkovska M.U. – Chernigiv: CNUT, 2015. – 44 с.
9. Information systems and technology in the management of organization. Methodical guidelines for studying the course and independent work of students for training Masters specialty 073 "Management" / Developers: Oliychenko I.M., Ditkovska M.U. – Chernigiv: CNUT, 2016. – 24 с.

Додаткова література

1. Антоненко В. М. Сучасні інформаційні системи і технології: управління знаннями : навч. посібник / В. М. Антоненко, С. Д. Мамченко, Ю. В. Рогушина. – Ірпінь : Нац. університет ДПС України, 2016. – 212 с
2. Інформаційні системи і технології в обліку та аудиті: підручник / В. Д. Шквір, А. Г. Загородній, О. С. Височан ; Нац. ун-т "Львів. політехніка". - 5-те вид. - Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2019. - 402 с.
3. Інформаційні системи і технології: сфера гостинності: монографія / Микола Скопень, Михайло Сукач, Олександр Будя. - Київ : Ямчинський О. В. [вид.], 2022. - 348 с.
4. Лотоцька М.Р. Інформаційні системи і технології в управлінні зовнішньоекономічною діяльністю. Курс лекцій для студентів економічних спеціальностей «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності» денної форми навчання. – Івано-Франківськ, 2013. – 126 с.

5. Морзе Н. В., Піх О. З. Інформаційні системи: навч. посіб.; за наук. ред. Н. В. Морзе. Івано-Франківськ : «ЛілеяНВ», 2015. 384 с.
6. Управлінські інформаційні системи в обліку та оподаткуванні: навч. посіб. / В. М. Краєвський [та ін.] ; Ун-т держ. фіск. служби України. - Ірпінь : Університет ДФС України, 2020. - 287 с.

Інтернет-джерела

1. Бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
2. Електронна бібліотека. URL: <http://lib.meta.ua/>
3. Нормативно-правова база України URL: <http://zakon3.rada.gov.ua>
4. Урядовий портал. URL: <https://www.kmu.gov.ua/>
5. Чернігівська обласна військова адміністрація. URL: <https://cg.gov.ua/index.php?tp=main>
6. Про інформацію : Закон України від 2 жов. 1992 р. № 2657-ХІІ. Редакція від 27.07.2023 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>